

ВЕРЕСЕНЬ 2026 р.

7

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Юрій Федькович

Учіться!

Учіться, діти любі, читайте, гадайте
Як та пчїлка мїдку з цвітку, розуму збирайте!
Бо мудрому і на ріні пшениця уродить,
А дурному не вродиться нічого і в городі.
Бо мудрому і кропива їде на ужиток,
А в дурного і пшениця обернеться в збиток.

Петро Сорока

Буквар

Для дітей своїх комар
У ларку купив буквар,
Досить байдики їм бити,
Час настав абетку вчити,
Світла осїнь на порі –
Йти до школи дїтворі!

Надія Кир'ян

Перший раз малий Микола
Став збиратися до школи.
Олівця поклав у сумку,
Книги, ручку, зошит, гумку,
М'яч, перо, граблі, подушку,
На обїд м'яку пампушку,
Двох ведмедиків, лопату,
Бїлочку руду хвостату,
Лук, і стрїли, і рушницю,
Ще й пухкеньку паляницю,
Ще стїльця, стола і парту
І географїчну карту,
Трактора, машинку, мило –
Вже й надворї звечорїло.
Сїв Миколка, дума думку:
«Чи усе поклав у сумку?»

Микола Сингаївський

Наталочка-школярочка
Вже ростом немала.
Вона цїєї осені
У перший клас пішла.
В дарунок першокласницї
Щасливий день принїс
І яблука-антонївки,
І мїдний цвіт берїз.
Навкруг сади пишалися
У зеленї, в красї.
Школярка дарувала
Свої гостинцї всїм.
Вона їшла веселою
По росяній землї.
І з нею привїталися
Курлики-журавлї.
До неї посміхалися
Дорослї й школярї.
Вона ж про них читала
В своєму букварї.
Про їхню дружбу щїру,
Про школу, рїдний дїм
Школярочка напише
У зошитї своїм.

Розмалюй.

«Книги – кораблі думки, які плавають хвилями часу і несуть свій дорогий вантаж від покоління до покоління»
(Френсіс Бекон (1551-1626) – англійський політик, вчений, філософ і есеїст)

Чи знаєте ви, що...

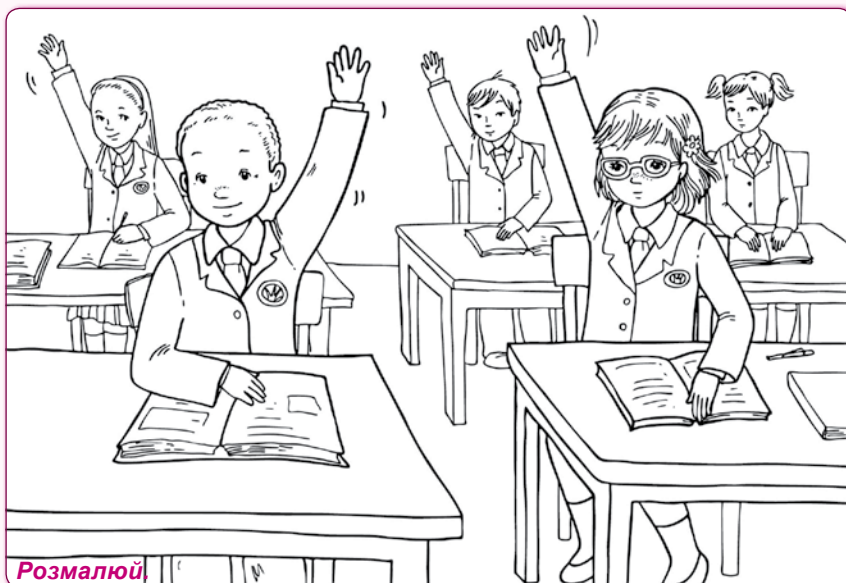
Марійка Підгірянка

Школо наша, школо,
Приголуб нас, мила,
Пригорни усіх нас,
Як голуб під крила.
Ти нас всіх научиш,
Як у світі жити,
Як зло оминати,
Як добро чинити.
Бджілоньки – на квіти,
Дітоньки – до школи,
Там збирають мудрість,
Як мед в полі бджоли.

Музей української культури у Свиднику відзначає 70-річчя свого заснування. Музей належить до найстаріших національних музеїв Словаччини, що займається документуванням, зберіганням та презентацією культурної спадщини українців Словаччини.

Розмалюй

Платон Воронько

Засмутилось кошеня –
Треба в школу йти щодня.
І прикинулось умиць,
Що у нього хвіст болить.
Довго думав баранець
І промовив, як мудрець:
– Це хвороба не проста,
Треба різати хвоста.
Кошеня кричить: «Ніколи!
Краще я піду до школи!»

Ура-а-а-а ...!

У СВІТІ КАЗОК

Минають століття. Змінюються люди
Іде в небуття старе, народжується нове.
А казка продовжує жити. Чим же можна по-
яснити її невмирущість? Високими помисла-
ми, правдивістю, оптимізмом, утверджен-
ням нею найсвітлішого у характері людини.

Ягуар і дощ (Бразильська казка)

Одного спекотного ве-
чора в одному великому
індіанському домі, який

– Гей, друже, – спитав
Дощ, – що ти тут робиш,
блукаючи під місяцем?

– Та ось, – відпо-
вів ягуар, – хочу
трохи налякати
людей. Бачиш,
вони влаштува-
ли собі постіль
просто неба, а не
в хаті. От я й ду-
маю: заричу, хай
повертаються все-
редину!

Дощ усміхнув-
ся.

– Та люди тебе
зовсім не бояться,
– мовив він.

Ягуар обурився:

– Ще й як бояться! Хо-
чеш – переконайся? Я за-
раз підкрадусь до малоки
й заричу, а ти послухай,
що вони скажуть.

Дощ погодився й тихо
осів поруч із людьми, що
вже дрімали у своїх гама-
ках.

І тут ягуар загарчав,
люто, на повний голос:

– Урру-ру-ух! Урру-ру-
ух!

Люди прокинулися й за-
сміялися:

– Дивись-но, гарна шкі-
ра для сумки блукає в лісі!
Ягуар заричав ще дуж-

че, а Дощ прислухається.

А люди знов кажуть:

– Завтра вполюємо того
ягуара!

Тоді Дощ пішов назу-
стріч своєму приятелю.

– Ну що, друже, – спитав
ягуар, – чули, що вони ка-
зали?

– Та нічого особливого, –
відповів Дощ, ледь стриму-
ючи посмішку.

– Га? Може, це ти сам
злякався? – засміявся ягу-
ар.

Дощ глянув на нього
спокійно:

– Я? Злякався? Та ні.
Просто люди сказали, що
твоя шкіра гарно вигляда-
тиме на їхніх сумках. І ще
дали: «Завтра його при-
стрелимо». Ні, тебе вони не
бояться. А от мене – так.

Ягуар заперечив:

– Ні, тебе теж не бояться!

Дощ насупився:

– Хочеш перевірити? За-
раз я поллю з неба, і тоді
побачимо, кого вони боять-
ся насправді.

І, зібравши свої хмари,
Дощ заgrimів і сказав:

– Тепер твоя черга слу-
хати, що скажуть люди.

Ягуар підійшов до мало-
ки й сів біля дерев. А Дощ
полив – спершу тихо, потім
сильніше. Небо потемніло,
вітер завив, і раптом зли-
ва обрушилася на землю,
ніби ріки з неба.

Люди заметушилися, по-
знімали гамаки й закрича-
ли:

– Дощ! Почався дощ!
Швидше всередину!

І всі побігли до малоки,
тікаючи від потоків води.

Тим часом ягуар наздог-
нав Дощ і сердито промо-
вив:

– Ну що, бачиш тепер?
Люди не бояться мене –
вони бояться тебе.

злався малокою, стало не-
стерпно жарко й душно.
Люди розвели там велике
вогнище, і дим разом із га-
рячим повітрям наповнив
усю хатину. Тож усі вийш-
ли надвір, розвісили свої
гамаки між деревами й ви-
рішили спати просто неба
– під зорями.

А неподалік тихо блу-
кав ягуар. Великий, пля-
мистий, мов сама ніч із іс-
крами, він наблизився до
малоки й раптом зустрів
Дощ, що неквапно ішов із
гір.

Прогноз погоди від учительки

На початку хочу вас щось запитати. Яку програму ввечері дивиться більшість людей? Не знаєте? Підкажу. Це серіал, який показують майже на всіх телевізійних каналах, і в нього, здається, вже мільйонна серія. Якщо ви здогадалися, що йдеться про прогноз погоди – вітаю, ви маєте рацію. Людей цікавить, якою буде погода – чи піде дощ, чи випаде сніг. Але для вчительки важлива також і погода всередині. Почнімо з понеділка. Вона дивиться на свій розклад – тиск підвищується, у школі починає туманіти. Над усіма класами простягається суцільна зона низького тиску. Її край одразу накриває 8-А клас. Форма впливу – англійська мова. Неправильні дієслова і минулий час утворюють над головами учнів купчасту хмарність. Друга година – російська мова. Абетка й лексичні вправи лише погіршують погодні умови. Третя година – математика. І тут покращення погоди не очікується: можливі грози та опади. А ось четверта і п'ята години – фізкультура – швидко насувається область високого тиску. Під час спринту температура тіла учнів може піднятися аж до 38 градусів.

Увага! Не поспішайте шукати лікаря. До лікаря – тільки під час уроку! За довготривалими метеоспостереженнями встановлено, що після фізкультури деякі учні взагалі не можуть зупинитися. І біжать, і біжаа-а-а-ть... Їхні парти на шостому та сьомому уроці вже порожні... А у вівторок – теж...

Біопрогноз

У понеділок для школи діє рівень навантаження №4. Перебування в цій освітній установі може розхитати психічне здоров'я учнів. А їхні навчальні результати можуть серйозно підірвати здоров'я батьків.

Попередження

Метеорологічний інститут оголосив на будь-який понеділок у приміщеннях школи попередження третього рівня. Накопичені хмари зони низького тиску загрожують численними опадами у вигляді погроз і образ. На сьогодні з погоди – усе.

Пам'ятайте: немає поганої погоди, є лише непередбачені учні! До-погоди!

Адам Кірнаг (На 64-ому річнику Фестивалю драми і художнього слова ім. О. Духновича у категорії «Власна творчість» зайняв 1-е місце).

Розмалюй.

Грицько Бойко

Де букварик?

- Де твій букварик?
- В портфелі новому.
- Ну, а портфель де?
- У столику дома...
- Взяв би із столу.
- Та стіл же замкнувся...
- Та відімкнув би,
- Ключа я позбувся.
- Де ж той ключ?
- У портфелі новому.
- Ну, а портфель де?
- У столику вдома.

Дмитро Павличко

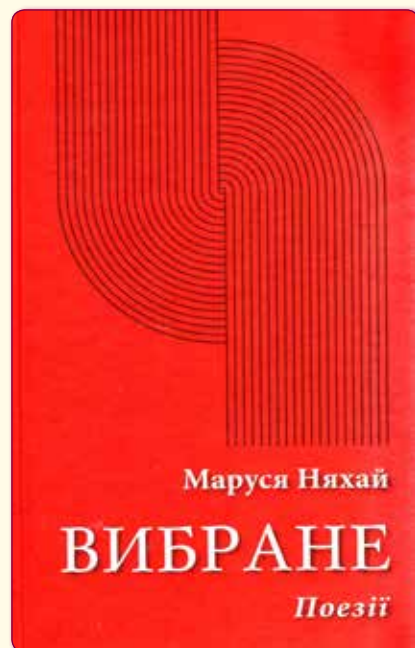
Наче вулик, наша школа.
Вся вона гуде, як рій.
І здається, що довкола
Розквітають квіти мрій.
Бігають, сміються діти,
Та – лиш дзвоник задзвенить –
Стане тихо, ніби в квіті
Поховались бджоли вміть.

З КНИЖКОВОЇ ПОЛИЦІ

Вже кілька років невід'ємною частиною програми Свидницького фестивалю української культури є і зустріч з письменниками та їхньою творчістю у свидницькій Піддуклянській бібліотеці.

Цього року увага зосередилася на вибране поезії поетеси Марусі Няхай, яке видало видавництво «TIMPANI». На фото зліва Маруся Няхай та видавець Ярослав Федишин під час презентації видання.

Маруся Няхай

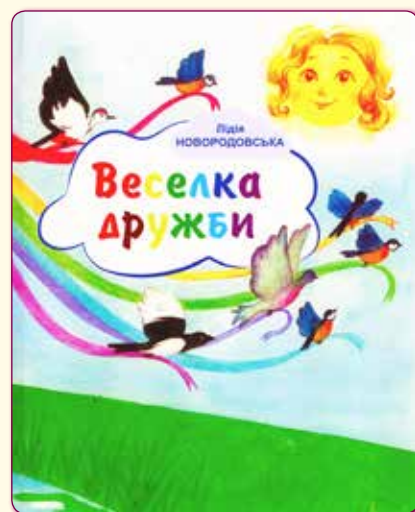
Купаються рожеві хмарки
у блакитному небі:
пернаті,
вмивають крила
сплесками сонячних хвиль.
Виходячи на берег,
втирають свій пурпур
у рушник вечірній,
і вкривають землю
синім смерком.

Наші читачі знають українську письменницю Лідію Повх як авторку творів для дітей та молоді. Нещодавно появилась її нова книга для дорослого читача: збірка оповідань «Битий Іван та інші» (видавництво «TIMPANI», Ужгород, 2026). Оповідання ніби складають гімн життю і захоплюють кращими рисами простої людини.

В ужгородському видавництві «TIMPANI» вийшла нова збірка оповідань українського письменника Словаччини Івана Яцканина: «Бджолиний слід». У творах письменника пульсує життя міста і села з клопатами, моральними набутками і втратами розмаїтих особистостей.

Видавництво «TIMPANI» не забуває і про юного читача. Свідченням цього є і видання Лідії Новородівської «Веселка друзби».

Літературна зустріч в літньому таборі

Наприкінці липня відбулась моя літературна зустріч з українськими дітками в Златій Ідці – літньому таборі Союзу скаутів Словаччини Пласт міста Кошице, де я

Союзу русинів-українців
СР та «Колобочок», які
подарувала присутнім
а також розмальовки до
«Казкового подарунку».
Читала діткам свої вірші
про рідний край та рідну

Ірина Мацко

В мене книжка є чудова

**В мене книжка є чудова –
Гарна, різнокольорова.
Букви дружно в ній живуть,
Я навчуся як їх звуть!**

**Буду букви я читати
І слова із них складати.
Прочитаю геть усі
Найцікавіші книжки!**

розповіла про міжнародні літературні конкурси «Коронація слова», «Корнійчуковська премія», в яких перемогла з творами для дітей. Презентувала свої віршовані відеодаказки «Про справжніх друзів», «Муркотик у Країні див», вірші та загадки з книги «Казковий подарунок», створеної з художницею та авторкою вірша О. Угнівенко, в яких панують дружба, любов, добро, повага та вдячність. Презентувала журнали «Веселка»

мову. Зустріч була цікавою й радісною.

Головний посыл зустрічі – заохотити дітей до глибшого вивчення української мови та літератури, більше читати українських авторів – класиків і сучасних авторів та самим писати твори й приймати участь в літературних конкурсах, розкривати свої таланти. Українські діти дуже талановиті! Нехай краса українського слова лунає світом! Миру всім і добра!

Ірина Мацко.

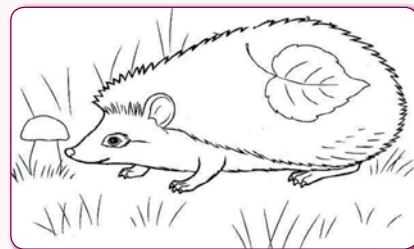
Українка Ярослава Магучіх виграла «золото» ЧЕ-2026 з легкої атлетики в стрибках у висоту.

Ура-а-а-а ...!

Василь Сухомлинський

Ластівки прощаються з рідним краєм

Розмалюй.

Багато років під стріхою однієї хатини жили ластівки. Весною вони повертались з вирію, ластів'ят виводили, а восени відлітали в теплі краї. У хатині жили батько й мати, була в них дівчинка Оленка. Вона з нетерпінням чекала теплового весняного дня, коли з'являються ластівки. Це було для Оленки справжнім святом. Улітку дівчинка любила дивитись, як ластівки годують пташенят, вкладаються спати.

А восени, коли вони відлітали, Оленці ставало сумно: мовби розлучалася з дорогими друзями.

За кілька днів до відлітання ластівки збиралися великою зграєю, сідали на телефонних дротах напроти двору й довго там сиділи. Оленці

Мар'яна Савка

Відлітайте, дерева. Прощай, нетутешня пташко.
Ані докору з уст. Нам лишається довга сльота.

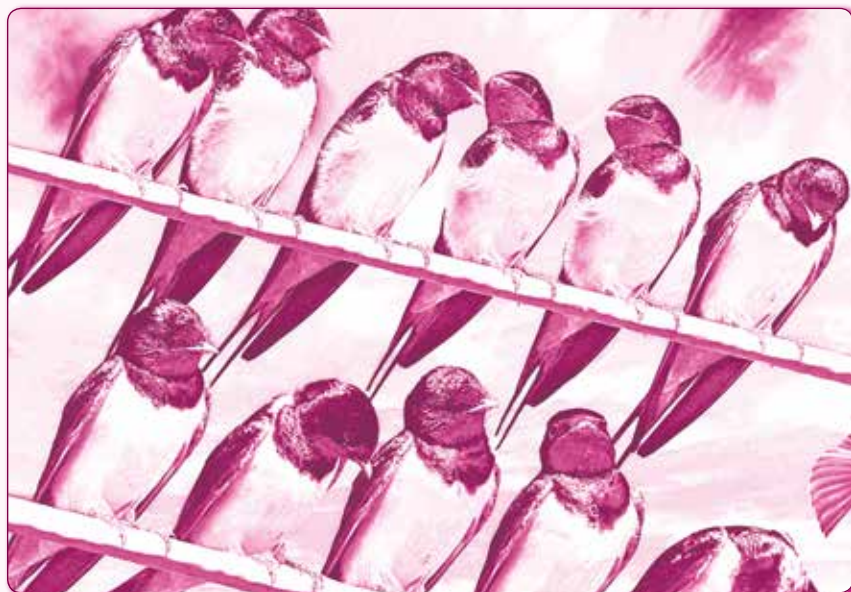
В керамічному глечику – кілька засохлих ромашок.
Екібана від літа, довершена і проста.

Півгодини дощу, півгодини ясного неба.
Вогко дихає камінь бароко і рококо.
Нагулятися містом, потім піти до себе,
Відігрітись на кухні, запарити молоко.

Підійти до вікна і дивитись, як дужий вітер
Нагинає дерева і листя в саду мете.
І про щось промовчати, торкнувши засохлі квіти.
І про щось говорити: про вітер, про листя, про те,

Що ця осінь така, як чудна перезріла панна –
То дарує вам усміх, то хусточку мочить слізьми.

А в долоні від літа – хіба що суха екібана.
І щодень по пелюстці її обриваємо ми.

здавалося, що ластівки сумують. Вона прислухалась до їхнього тривожного щебетання й думала: «Чому це вони так довго сидять?»

І маму спитала:
– Чому?

– Вони прощаються з рідною землею. Бо дорога до теплового краю далека й важка.

Оленка підходила до зграйки ластівок, що сиділи на дротах. Їй дуже хотілося, щоб ластівки і з нею попрощалися.

Вилітали орли з-за крутої гори

Вилітали орли
З-за крутої гори,
вилітали, буркотали,
Розкоші шукали.

Ой і скільки не літати,
Треба вниз спускатись:
Ой у полі, в полі три дороги –
Треба розрізнитись.

Запрягайте, хлопці,
Коні воронії,
Доганяйте літа мої,
Літа молодії!

Ой догнали літа мої
В калиновім мості:
Вернітесь, літа мої,
Хоч до мене в гості!

ЗНАЙОМТЕСЬ:

з письменником

Тетяна Стус (Щербаченко)

Українська письменниця **Тетяна Стус (Щербаченко)** – автор дитячих книжок, літературний критик, редактор. Народилася на Луганщині в родині вчителів 21.02.1976 року. Продовжуючи традиції родини, закінчила Луганський педагогічний інститут ім.

Т. Шевченка, – мала б стати вчителькою в третьому поколінні. Певний час працювала в школі (Луганськ). Переїхала до Києва (2001 р.). Працювала журналістом, редактором відділу, заступником головного редактора (журнали «Книжник-review», «Київська Русь»), головним редактором (дитячий журнал «Соняшник»).

Вивчає історію української дитячої літератури в Інституті літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України.

Енциклопедія для дівчаток «Панночка» – рекордсмен продажів видань для дітей. Загальний проданий наклад перевищує 30 тис. примірників.

Книга оповідань «Пуп землі, або Як Даринка світ рятувала» (наклад 12 тис. прим.) є в багатьох українських дитячих бібліотеках завдяки програмі «Українська книга».

Член Асоціації українських письменників.

Основні твори: «Русалії» (2000 р., поетична збірка); «Зміє LOVE, я Твоя» (2005 р., поетична збірка); «Панночка» (2006 р., художньо-пізнавальна енциклопедія); «Мій Роман» (2007 р., роман, лауреат «Коронації слова»); «Пуп землі, або Як Даринка світ рятувала» (2007); «Не заблукати в Павутині» (2013); «Як Панночка стає Панною» (готується до друку у «Видавництві Старого Лева»); «Синя Киця, Киця Біла» (2014).

Ура-а-а-а ...!

Тетяна Стус

Як пасує краватка, або Чому не всі поросята брудні

Уривок

Літо вже добігало кінця.

На деревах та кущах дозрівало дедалі більше всілякої барвистої соковитої смакоти.

Діти дедалі частіше замислювалися про закінчення канікул.

Від землі пахло вже не росяною прохолодою, а солодкою сухістю.

Даринка стала майже дорослою порівняно з минулим літом. Вона вже роззнайомилася з усіма сусідськими дітьми й знала багато чудових закутків навколо обійстя бабусі та дідуся.

На луках за селом уже вдруге скошували траву.

На вихідні в селі буяли весілля.

На городах копали картоплю.

— А ти знаєш, Дар, як називається відросла після скошування трава? — запитав Микита.

Вони ховалися від Ясі й Таї за згірком старого яру й знічев'я грали у незнайомі слова. Вигравав той, чие слово не відгадували. Дара часто вигравала, але Микита був гідним конкурентом. Мало того, що він знав багато комп'ютерних слівцець, так тут ще й цей його сільський колорит... Та звідки міська дівчинка може знати, що скошена трава

має якусь окрему назву?!

— Гаразд, Мик, цього разу виграв ти. То як же зветься та трава?

— Отава, — переможно вимовив Микита, смакуючи кожен звук.

— Цікаво. У Канаді є місто Оттава. Звідти часто приходять подарунки від моєї двоюрідної бабусі. Вона вже багато років там мешкає. Заміж вийшла...

— Та нічого дивного. Я чув, що в Канаді мешкає дуже багато українців. І місто це вони назвали своїм рідним словом, — Микита був старший за Дарцю на цілий рік, тому й знав більше.

— Ага! Ось і ви! Ми вас знайшли! — раптом почулося ззаду. Спершу Тая, а потім і Яся попадали поряд.

— А ви знаєте, де живе наша бабуся Галя? У...

Даринка не встигла договорити, як сестрички хором крикнули:

— ... у скошеній траві! — і зареготали.

— Ви нас підслуховували! — вигукнула ображена Дарця.

— Та ні, просто нам у школі розповідали про Оттаву, — сказала Тая.

— Щоправда, — додала Ясочка, — мене трохи непокоять ті дві літери «т» в назві...

Розмалюй.

Наталія Забіла

Ходять хмари в небі синім,
Місяць Вересень

прийшов,

Сповнивсь вереском

пташиним

Тихий затишок дібров.

Позлітавшись у зграї,

Різне птаство молоде

В крилах сили набирає

І відльоту в вирій жде.

Бо пташки дзвінкоголосі

Знають — літа вже нема.

Хоч і тепло ще, та осінь

Вже підходить крадькома.

І набравшись сил за літо,

Галасливі, як пташки,

Знов ідуть до школи діти

І сідають за книжки.

Розмалюй.

Куточок кулінарії

Салат із буряка, моркви та горіхів

Інгредієнти:

2 середні буряки
2 середні морквини
Жменя волоських горіхів
2 ст. л. оливкової олії
1 ст. л. лимонного соку
Сіль і перець за смаком
Свіжа петрушка

для прикраси

Приготування:

Буряк добре промийте й відваріть або запечіть у духовці до м'якості. Після цього дайте йому охолонути, очистіть і натріть на великій тертці.

Моркву також натріть на тертці, змішайте з буряком.

Волоські горіхи подрібніть ножем або трохи підсмажте на сухій сковороді, щоб вони стали більш хрусткими.

Змішайте оливкову олію з лимонним соком, додайте сіль і перець. Полийте отриманою заправкою буряк із морквою.

Додайте горіхи до салату й добре перемішайте. Прикрасьте зверху свіжою петрушкою.

Цей салат – один із найпопулярніших простих рецептів, які можна приготувати на основі доступних осінніх продуктів. Він є не тільки смачним, але й корисним завдяки багатому вмісту вітамінів і мінералів. Подавайте його як додаток до гарячих страв або самостійно, насолоджуючись легкістю та натуральними смаками.

Наталка Позняк

Пишу листи на акварелях осені
І з вітром відпускаю у політ.
Стара верба над берегами босими
Пряде клубок печалі журавлів.

Ще пам'ять не цілована морозом,
Ще джерело в прадавній хаші б'є.
По парасолі крапельками Морзе
Далекий Хтось привіт передає.

Леся Українка

Рветься осінь руками кривавими
до далекого сонечка любого;
кров на шатах препишних шаріється,
оксамит і парчу залива.
Так для сонечка осінь убралася,
мов цариця у свято врочистее,
все, що є на сім світі найкращого,
все зібрала на пишний убір.
Але дні все коротшають, міняться,
гляне сонечко й знову захмариться...
Журить осінь-сухитниця сонечко,
бо нема в ній весняних надій.
Рветься осінь. Терни невидимії
їй все тіло поранили, змучили,
а вона розпачливо всміхається:
«Сонце, сонечко, глянь, я сміюсь!»
Заховалось за горами сонечко,
з гір повіяло холодом, вогкістю,
сиві хмари на небо насунули,
«Ось я йду!» – обізвалась зима.
Осінь шарпнула шати кривавії,
аж до ніг їй упали, розсипавшись,
непокрита, нічим не захищена,
застогнала: «Іди, бо вже час...»

Водоспад Шипіт (Закарпатська область України). Це один з найвідоміших і найкрасивіших водоспадів України.

Олександр Довженко

Зачарована Десна

Уривок

До чого ж гарно й весело було в нашому городі. Ото як вийти з сіней та подивитись навколо – геть-чисто все зелене та буйне. А сад, було, як зацвіте весною! А що робилось на початку літа – огірки цвітуть, гарбузи цвітуть, картопля цвіте. Цвіте малина, смородина, тютюн, квасоля. А соняшнику, а маку, буряків, лободи, кропу, моркви! Чого тільки не насадить наша невгамовна мати.

– Нічого в світі я так не люблю, як саджати що-небудь у землю, щоб проізрастало. Коли вилізає саме з землі всяка рослиночка, ото мені радість, – любила проказувати вона.

Город до того переповнявся рослинами, що десь серед літа вони вже не вміщалися в ньому. Вони

лізли одна на одну, переплітались, душилися, дерлися на хлів, на стріху, повзли на тин, а гарбузи звисали з тину прямо на вулицю.

А малини – красної, білої! А вишень, а груп солодких, було, як наїсися, – цілий день живіт як бубон.

І росло ще, пригадую, багато тютюну, в якому ми, маленькі, ходили, мов у лісі, в якому пізнали перші мозолі на дитячих руках.

А вздовж тину, за старою повіткою, росли великі кущі смородини, бузини і ще якихось невідомих рослин. Там неслися кури нишком од матері і різне дрібне птаство. Туди ми рідко лазили. Там було темно навіть удень, і ми боялись гадюки. Хто з нас у дитинстві не боявся га-

дюки, так за все життя й не побачивши її ніде?

Коло хати, що стояла в саду, цвіли квіти, а за хатою, проти сінешніх дверей, коло вишень, – поросла полином стара погребня з одкритою лядою, звідки завжди пахло цвіллю. Там, у льоху, в присмерку плигали жаби. Напевно, там водилися й гадюки.

Влітку дід частенько лежав на погребні ближче до сонця, особливо в полудень, коли сонце припікало так, що всі ми, й наш кіт, і собака, і кури ховалися під любисток, порічки чи тютюн. Тоді йому була найбільша втіха.

Більш за все на світі любив дід сонце. Він прожив під сонцем коло ста літ, ніколи не ховаючись у холодок. Так під сонцем на погребні, коло яблуні, він і помер, коли прийшов його час.